

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IV. An ex parte rerum creaturam dari possit causa Volitionis divinæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

necessarium: cum enim habeant res creatæ suam sibi intrinsicam bonitatem, possunt à Deo prbpter illam in seipsis amari.

XI. Quod bonum omne creatum sit participatio bonitatis Divinae, non obstat, quin Deus amare creaturas possit propter seipsum.

Objiciunt secundo: creaturas esse participationes quasdam Dei, & bonum omne quod habent, à bonitate Divinâ veluti è fonte derivari: cum ergo Deus res creatas amet ut sunt participationes bonitatis Divinæ, amat eas propter seipsum. Respondetur: quantumcunque creaturæ sint participationes bonitatis divinæ; cum tamen hæc participatio sit ipsa entitas, bonumque rebus creatis intrinsicum, potest Deus illas propter hanc bonitatem præcisè diligere, cum in ea sit quædam amabilitas, & consequenter aptitudo ad terminandum amorem divinum; nihil enim in hoc incommodi, ut jam ostensum est.

XII. Virum Deum affectu benevolentia feratur erga creaturas irracionales.

Hæc de creaturis rationalibus: de irracionales enim, præter Suarez citatum, Pater Vasquez hic, disp. 84. c. 2. & alii negant posse Deum in eas ferri affectu benevolentia: aiunt enim res istas, ejusmodi amoris capaces non esse, nec nisi amore concupiscentiæ diligi posse, & in ordine ad racionales. Mihi tamen probabilius videtur, nihil obstare quo minus possit Deus erga creaturas etiam irracionales, affectum aliquem benevolentia habere, bonum nempe iis in suo genere volendo, esse scilicet, & conservari: ita Molina prima part. q. 20. art. 1. & alii.

XIII.

Ratio est: hic enim affectus, velle scilicet rebus, etiam irracionales, suum esse, est bonus, nihilque in se continet inordinati. Unde in sacra Scripturâ, Dei in has etiam creaturas beneficentia laudatur: beneficentia autem non esset, si merè amarentur propter aliud.

SECTIO QUARTA.

An ex parte rerum creaturarum dari possit causa Volitionis divinæ.

I. Status questionis proponitur.

VOLITIONES divinæ libera (de his enim solis in præsentia est sermo) supponunt sæpe res aliquas creatas existentes; volitio exempli gratia, puniendi, supponit peccatum; volitio remunerandi, meritum, & sic de cæteris. Quarimus itaque in præsentia, utrum, sicut in his & similibus inter objecta ipsa est realis subordinatio, ita ratione nostrâ sit quædam etiam subordinatio in actibus divinis, ita ut res una creata sit ratio cur Deus velit aliam.

II. Duplex sententia de causa volitionis divinæ.

Divisos inter se de more video Auctores. P. Vasq. hic d. 82. c. 2. quem sequitur P. Alarcon 1. part. tract. 3. disp. 2. cap. 2. negat inter divinas volitiones esse ratione nostrâ istiusmodi subordinatorem, & rem unam ullo modo causam existere cur Deus velit aliam. Suarez verò hic, lib. 3. cap. 7. num. 12. Arubal 1. part. disp. 57. Tannerus hic, Disp. 2. quaest. 10. dub. 5. num. 8. Valentia hic, q. 19. punct. 5. Molina hic, quaest. 19. art. 5. P. Arriaga 1. part. Disput. 24. sect. 8. & alii, affirmant dari in volitionibus divinis istiusmodi subordinatorem.

III. Causa physica divinæ volitionis dari non potest, tamen potest illius causa moralis.

Conclusio: Quamvis volitio divina realiter ac physicè causari nequeat, (quo sensu S. Thomas, & cum eo Theologi dicunt, voluntatis divinæ non posse dari causam) verè tamen Deus rem unam creatam vult propter aliam, media, exempli gratiâ, propter finem, præmium propter merita, &c. sicque dari potest, non physica, sed moralis causa volitionis divinæ.

Ratio est: Causa namque moralis est illa, quæ cognita movet ad aliud quidpiam illius intuitu volendum; sed hoc in actibus Dei liberis sæpenu-mero contingit; culpa enim cognita movet Deum ad puniendum, merita ad præmiandum, &c. Ergo datur divinæ volitionis causa moralis, & Deus unum vult propter aliud. Nec enim ex seipsis hoc habent merita & præmia, ut unum existat propter aliud, sed à Deo causâ intentionali intentionaliter seu intellectualiter operante, & ex unius cognitione, dare aliud statuere, ob bonitatem scilicet in re illâ prævisam, à qua movetur ejus voluntas ad præmium illius intuitu conferendum: hic autem est propriissimus conceptus causæ moralis.

IV. Obstat, voluntati dari causam moralem.

Deus, ut agens intellectuali, præmiat & puniat.

V. Res creata, non semper sunt pure in eia respectu divinæ voluntatis, sed interdum sunt

Media subinde movet ad aliam media eligenda.

Objicies primò: Res omnes creatæ, respectu voluntatis divinæ, sunt media, non finis: inter media autem unum non movet ad aliud. Ratio itaque adæquata movens Deum instar finis, est bonitas divina. Sed contra: jam enim ostendimus, Deum non omnia velle ut pure media, sed quædam ut finem cuius gratiâ; hujusmodi autem finis movere solet ut media quis eligat ad illius consecutionem. Deinde, ea quæ respectu finis alicujus remoti, sunt media, possunt ad alia media eligenda movere voluntatem: sic qui doctrinam desiderat, studium tanquam medium ad illius adeptionem eligit, ad studium melius perficiendum libros emit, adit scholam, & id genus alia præstat, quæ inter se sunt fines & media, quamvis omnia tandem ad doctrinam tanquam ad finem remotum & ultimum referantur, & respectu illius ut media eligantur. Idem ergo hic dici potest de Deo.

VI. Non negat S. Thomas voluntati divinæ dari causam moralem.

Objicies secundo S. Thomam hic quaest. 19. a. 5. Ubi negat voluntatis divinæ dari causam, & in fine corporis sic habet: Vult ergo (Deus) hoc esse propter hoc; sed non propter hoc vult hoc. Respondetur, solum negare S. Thomam voluntatis divinæ dari causam physicam, seu divinam volitionem per influxum physicum causari ab objectis; nunquam autem negat causam moralem, seu rationem unde moveatur divina voluntas ad unum volendum propter aliud, pluviam exempli gratiâ, vel serenitatem ob piorum hominum preces: ubi ita intuitu harum precum habet Deus volitionem hic & nunc dandi pluviam, ut nisi illis visis, cumque moventibus, volitionem pluviz non habuisset: quod est, preces esse causam moralem voluntatis dandi pluviam. Quo sensu dixit S. Augustinus: Si Stephanus non orasset, Ecclesia Paulum non habuisset. Unde, 1. contra Gent. cap. 86. & 87. cum negasset dari causam divinæ voluntatis, ait nihilominus dari illius rationem. Et eodem modo intelligendus est S. Augustinus, dum negat divinæ voluntatis dari causam; solum enim negat causam propriam, seu physicam.

Concedit S. Thomas dari rationem divinæ voluntatis.

SECTIO QUINTA.

An in actibus divinis ordo aliquis reperiatur.

VOLITIONES omnes divinas realiter inter se identificari certum est: nullus proinde hoc sensu, prioris & posterioris, in ipsis reperiri ordo potest. Hic ergo inquirimus, an saltem ratione nostrâ in volitionibus ac decretis divinis alia aliis priora aut posteriora cum fundamento censeri possint.

I. Status questionis.

Prima sententia est Nominalium, signa omnis rationis in decretis ac volitionibus divinis negantur, II. Negant Nominalium fr-

II. Negant Nominalium fr-